

Minningarorð um Abraham Páll Abrahamsen

f. 08.02.68 — d. 21.11.90

Tað er ringt at venja seg við tankan um at Abraham Páll ikki er millum okkum meir, tí hann var so ungur og raskur, so ein heldur, at tá man er 22 ár, hevur man langt liv fyrri framman. Men so er ikki, tá Harrin hevur aðra meining við lívi okkara.

Abraham Páll var ein tú kom at halda av og verða góð við, ein ið aldri rósti sær av tí hann gjørdi og dugdi, og aldri fekk tú eitt ljótt aftursvar ella øvugt orð frá honum.

Hann timdi ikki so væl við bókina, men var tað handaligt, serliga at skriva ella at rætta eina hjálpanði hond, var hann altíð fús, um tað so var at hjálpa eldri ella ungum. Eitt ið tú altíð kundi finna hjá honum, hvar tú enn møtti honum, var hetta eykenda smilandi andlit.

Hann arbeiddi saman við pápa sínum, har hann koyrdi ella skrúvaði maskinur, og væl fall arbeid teirra í lag, og hvussu ofta mundi Abraham Páll ikki siga hvat pápi hansara hevði gjørt, aldri hvat hann sjálvur gjørdi. Abraham Páll sá so nógv í pápa sínum og var glaður fyrri tað, sum hann lærdi av honum.

Tað seinasta árið hevur hann verið sjúkur í eygunum og sá bert við øðrum eyganum. Var niðri á Ríkishospitalinum til operatión í sept., tá vóru bæði foreldrin við, og visir hetta bert tað tætt samband, ið var millum tey. Henda operatión eydnaðist ikki so væl sum ætlað og skuldi hann tí taka heilivág, til hann skuldi niður aftur. Hevði ligið á Landssjúkrahúsinum nú í 12 dagar og var komin heim í weekend, sum var tað ein seinasta heilsan heima.

Meðan hann er heima fær hann heilabløðing, og kom hetta sum ein skelkur, og hóast læknarnir í Føroyum bóru seg skjótt at og sendu hann á Ríkishospitalið, kundu teir einki gera. Guð hevði sett sitt dagatal á Abraham Páll. Abraham Páll andaðist á Ríkishospitalinum 21. nov. og við líð hansara stóðu foreldur haldandi í hver sína hond.

Góðu tit Edmund, Elsuba og systkin, størstur er saknurn hjá tykkum, sum elskaðu hann so nógv, hann sum elskaði og æraði tykkum, hetta legði ein til merkis, tá ein tosaði við hann ella tá hann var saman við tykkum. Eitt er vist, tann Jesus, sum hevur tikið han heim til sín, er eisini mentur at geva tykkum troyst í teim tungu og so mangan tómu og spyrjandi døgum, ið koma.

Harrin gav, Harrin tók, Harrans navn veri lovað.

*Legg tínar sorgir á Harran tín Gud,
viltur í skyggjandi gulli ei er hann,
sukk tóni telur hann, tár tóni ber hann,
so tú í dýrd hans og sælu fært lut.*

*Heilagur Gud er, og rættvis hans leið,
nú her við signing og friði hann kemur,
nú hansar hond okkum tyktandi nemur,
tá hann í vandanum sleppur oss ei.*

Poulina fastur

Jóanes Nielsen og ofrini

*Mælti tað Kjartan Ólafsson,
tá ið hann fell í knæ:
»Hetta hevur tú, Bolli frændi
leingi ætlað mær.«*

Ein dagin seinast í sjeyti-árunum kom ein dæmligur unglingi inn á gólvið í hús-unum hjá foreldrum minum í Jónas Broncksgøtu. Ørindini vóru at biðja meg siga mína hugsan um eitt savn av yrkingum, hann umhugsaði at geva út. Eg segði sum var, at eg hevði nógv at gera, sat og totaðist við eitt savn av tilfari eftir Rikard Long. Nevndi eisini, at onkur mundi duga slíkt betri enn eg. Endin var kortini, at eg jattaði at meta um og rættlesu bókina. Fekk pápa, sum var nógv málkonari enn eg, til at hjálpa mær. Úrslitið var yrkingasavnið Trettandi Mánaðin eftir Jóanes Nielsen. Við hesi bók floygdist spræknasti yrkjarin í Føroyum hesa síðstu fjórðingsöldina.

Jóanes Nielsen hevur ivaleyst grundað nógv yvir, hvussu hann skuldi lona mær hetta. Ikki at nokur lön var ynskt ella kravd. Men soleiðis hevur Jóanes ikki hugsað. Og tók kom nú ein dagin, kallað »Kvøldbøn hjá Hanusi Andreassen«, Frið Føroyar nr. 1 í ár.

Leingi er tað, ið væl skal vera. Eg eri takksamur fyrri hesa heilsan, so satt sum alt, ið viðkær eins fatan av heimi og menniskjum, hevur virði. Og tað fyrsta hugskotið, hesin stubbin birti í mær, var hetta: Stuttligur maður, Jóanes Nielsen. Í hesum stubba hansara verður orðið »demokratúr« brúkt sum ókvæmisord og fyrbrigdið »samhugi við ofrunum« lýst sum vamlísligt. Men Jóanes er upp-afur stuttligari. Tað var

mitt vanvirda demokratiska sinnalag, sum fekk meg til, saman við øðrum, at geva Sosialistiska Loysingarflokkinum mína undirskrift, tá heitt varð á meg í heyst. Og tað var samhugi við Jóanes Nielsen, ofrunum fyrri bókmentaligu líkasælu føroyinga, sum elvdi mær til at gera mitt til, at hann gul undir flogið sum yrkjar. Jóanes og hansara líkar hava einki ímóti at leppa av skál demokratanna. Bara eingin annar sleppur frammat. Ein djørv stóða, lukka.

Okkurt annað spennandi var at finna í góðgætisposanum hjá Jóanesi. Tak eitt nú hansara andstygð fyrri teimum »djúpt homofilu« á føroyska afturhaldsvonginum. Undirritaði hevur seinastu 15 árin striðst í móti sjónarmiðinum hjá føroyska høgravonginum. Teirra kynsligu viðurskiftum havi eg ikki havt áhuga fyrri. Verður hetta tað djarga stavnaldið hjá føroyska vinstravonginum í komandi tíðum — herferð móti homoseksuellum? Eg siggi Adolf Hitler klappa Jóanesi á økslina, hann hevði hetta sama moralska reinførdi sum Jóanes.

Men ikki er neyðugt at fara so langt. Eg havi liggjandi her á borðinum framman fyrri mær eina bók. Hon eitur Cuentos Frios, kaldar søgur. Høvundurin eitur Virgilio Prínera og er kubanari. Hann var bókmentaliga virkin eftir kollveltingina hjá Castro. Men har var ein meinbogi. Pínera leyk ikki reinføristreytirnar

hjá Adolfi Hitler og Jóanes Nielsen. Hann var fongslaður tann 11. oktober 1961. Hann kom út aftur sálarliga ryggbrotin. Tá Che Guevara í 1964 vitjaði kubansku umboðstovuna í Algiers, sá hann eina bók — Teatro Completo æt hon — eftir Pínera á bókasavninum har. Hann ripaði hana í bróstið og goydi eftir sendimanninum: Vágar tú tær at hava her á sendistovuni eian bók hjá hasum homofilu lortendanum! Slíkt eru reystmenni, lukka. Pínera var ikki, sum so mangir av vinmonnum og kynsligu feløgum hansara, settur í kz-legu. Tað var ikki neyðugt. Hann doyði í 1979, fátaður, gloymdur og andaliga knústur. Uppbyggiliga søga hansara kundi elvt Sosialistiska Loysingarflokkinum til at sett ein mentunarpolitiskan arbeidsbók. Fruktin av virki hansara kundi eitt nú verið nýggjur teigur í umsóknarbløðum Mentunargrúnsins: Kunnu tygum stutt greiða frá kynsliga hugburði tygara?

Jóanes Nielsen roynir — elegant, heldur hann sjálvur, í so klossut, tykir mær — at geva mær ábyrgdina av hesi vælsignaðu samgonguni. Eg styðji Javnaðarflokkin. Men eg havi ongantíð gjørt tað treyta-leyst, sum Jóanes styðjar Stalin og Castro. Eg taki ikki undir við hesi samgonguni, líkasum eg t.d. heldur ikki taki undir við Javnaðarflokksins tosi um eina komandi oljuvinnu í Føroyum. Men av øllum menniskjum eigur Jóanes at fegnast um hesa samgongu. Hann eigur sín serliga lut í henni. Jóanesar politiska virki seinastu fimtan árin kann stutt lýsast sum ein roynd at trekkja vinstratenninar úr

tjóðveldis- og javnaðarflokkinum. Jóanes hevur ongantíð havt áhuga fyrri føroyska afturhaldinum. Hann hevur brúkt sitt lóður móti teimum fólki um tjóðveldis- og javnaðarflokkinum, sum striddust fyrri sjálvstýri, friði, mentan og sosialismu. Og væl hevur skorist. M.a. av hesi orsök hava vit í dag eina javnaðarfólkaflokssamgongu. Heilt nøgdur verður Jóanes neyvur, fyrr enn fólkaflokkurin ræður einsamallur. Tá er veseldómsprofetiin gingin út. Og so skuldi einki verið til hindurs fyrri Jóanesi og øðrum at fara niðan í fjøllini at runnið við plastikk-revolvarum.

Hesin stubbin er ikki skrivaður í sinnismuni. Høvur Jóanes havi at seta nakrar kvøldbønir saman afturat, skal hann bara gera tað. Tær kundu so verið ikast til tað greinasavnið, eg fleiri ferðir havi mælt honum til at geva út. Skuldi hann komið á mína gátt og biðið meg nappa tað ringasta burtur úr ullini — so nakrir líkinda karðar fingust burtur — hevði eg ikki borið meg undan. Eitt sindur av samhuga er framvegis upp á sitt pláss. Eisini við ofrunum fyrri fáknna og avskeplað stættamedvit.

Hanus Andreassen

Grindadráp í Vestmanna

Fusari

Hóast mær dámar tað sera illa, so eiga vestmenn-ingar eina umbering uppiborna fyrri greinina um seinastu grindina í Vestmanna.

Í gjár lat undirritaði vestmenningar halda eini grind til, sum als ikki enn hevur lang beinini. Tilfikt er ikki serliga rættvis, serliga tá hugsað verður um, at grindin slapp.

Hvat skal eg so umbera meg við? Einki. Her var talan um ein fusara av

ringasta slag. Eg royni í hvussu er at liva upp til tann setning, at havi eg veruliga gjørt nokrum órætt, so tað nífur, so skal eg vera tann fyrsti til at viðganga tað og koma við eini umbering.

Og at fara at skíra vestmenningar fyrri vánaligar grindamenn, tað veit eg nífur. Teir eiga heiðurspláss í eini av okkara frægastu skaldsögum.

Heðin Brú skriver í Føðum á Ferð millum annað um tá Ketil og Kálvur eru í grind í Tindhólmi.

Ketil tók einaferð til, at hatta vóru mestur vestmenningar sum stungu, tí

teir vóru so ófórir grindamenn.

Fríggjadagin gløddi telefonin av ørgum vestmenningum og Helgi Jacobsen, ættadar úr Vestmanna »gottaði« sær í »Góðan Morgun Føroyar« í útvarpinum, og legði mær tey ráð næstu ferð at ringja til sýslumannin í Vestmanna. Hetta verður tikið til eftirtektar.

Annars er tað eitt sindur lægið í hesum ófríðar-tíðum, at hálvthundrað hval, sum ikki lögdu beinini í Vestmanna upp-taka fólk meir, enn um ein irakisk rakett í tyrstu atlogu hevur dripið tiggju-tals fólk, tímar seinni

nókur fólk og løtu seinni endaði í Persaraflovgv-anum, har sama rakett ikki gjørdi nokrum mein.

Tílfar rættingar hava vit bæði í út- og sjónvarpi høyrð og sæð ótaligar ferðir seinastu 10 dagarnar. Men sjálvandi, í Miðeystri er ongín sýslumaður at spyrja til ráðs.

Hvussu eg eri komin fram til skeivu tíðindini um grindadrápið í Vestmanna, er ein onnur søga sum ikki kemur uppá prent.

Enn einaferð mistakið er mitt, út umbering, vestmenningar, hóast tað hóvar mær sera illa hesuferð. Jústinus